

सभापोखरीगाउँपालिका युवा तथा खेलकुद निर्देशिका २०७६

प्रस्तावना :

विकास अनुशासन र गतिशिलताको पर्यायको रूपमा रहेको खेलकुद क्षेत्रलाई स्वास्थ्य, मर्यादित र प्रतिस्पर्धात्मक तवरबाट सञ्चालन गरी हार जीतलाई सहज रूपमा लिने परीपाटीको विकास गरी, आपसी विश्वास, सहकार्य, समन्वय एकताको माध्यमबाट सामाजिक सद्भाव कायम गर्ने उद्देश्यबाट अभिप्रेरित भई यस क्षेत्रलाई थप मर्यादित बनाउन वाञ्छनीय भएकोले सभापोखरीगाउँ कार्यपालिकाले नेपालको संविधानको धारा २२१ तथा स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को अधिनमा रहि यो निर्देशिका बनाएको छ ।

परिच्छेद १ प्रारम्भिक

१. **संक्षिप्त नाम, विस्तार र प्रारम्भ:** यस निर्देशिकाको नाम "सभापोखरी युवा तथा खेलकुद निर्देशिका २०७६" रहनेछ ।
२. यो निर्देशिका गाउँकार्यपालिकाबाट पारित भईस्थानीय राजपत्रमा प्रकाशन भएको मितिबाट लागू हुनेछ ।
३. **परिभाषा:** विषय वा प्रशंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस निर्देशिकामा:
(क) "खेलकुद" भन्नाले सभापोखरीगाउँपालिकाको आयोजना वा स्विकृती वा सहमति लिई खेलाइने खेलकुद समेतलाई सम्झनु पर्दछ ।
(ख) "खेलाडी" भन्नाले विभिन्न विधाका राष्ट्रिय अन्तराष्ट्रिय खेलाडी लाई सम्झनु पर्नेछ ।
(ग) "खेलकुद समिति" भन्नाले यो निर्देशिका बमोजिम गठित सभापोखरी खेलकुद विकास समितिलाई सम्झनु पर्दछ ।

- (घ) "प्रोत्साहन" भन्नाले खेलाडीलाई दिईने उपहार, सम्मान, पुरस्कारलाई सम्झनु पर्दछ ।

परिच्छेद २

सभापोखरीखेलकुद विकास समितिको गठन तथा काम कर्तव्य र अधिकार

४. सभापोखरी खेलकुद समितिको गठन:

- (१) देहाय बमोजिम सभापोखरीखेलकुद समितिको गठन हुनेछ:-
- क) अध्यक्ष - गाउँ कार्यपालिका वार्डले तोकेको व्यक्ति १ जना
 - ख) उपाध्यक्ष - गाउँ कार्यपालिका वार्डले तोकेको व्यक्ति १ जना
 - ग) सदस्य - खेलकुदका विभिन्न विधाबाट एक एक जना पर्ने गरी बढी तोकिएका १८ जना
 - घ) सदस्य सचिव - गाउँ कार्यपालिकाको सम्बन्धित शाखा हेर्ने तोकिएको कर्मचारी १ जना

५. खेलकुद समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार:

- (१) खेलकुद समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:-
- क) गाउँपालिकाले तोकेको बजेटको सीमा भित्र रही खेलकुद सञ्चालन गर्ने ,
 - ख) विभिन्न विधाका प्रतिस्पर्धात्मक खेल आयोजना गर्ने,
 - ग) अन्य गाउँपालिका वा गाउँपालिकाले आयोजना गरेका खेलकुद कार्यक्रममा आमन्त्रण गरिएमा सभापोखरीगाउँक्षेत्र भित्रका खेलाडी टीम वा क्लबलाई आवश्यकता र औचित्यका आधारमा सहभागी गराउने,
 - घ) निजी क्षेत्रलाई समेत खेलकुदमा सहभागी र साभेदार बनाउने,

- ड) सभापोखरीगाउँपालिकाको संयोजनमा बिभिन्न विधाका खेलाडीहरूको पहिचान र प्रोत्साहन सम्बन्धि योजना बनाई लागू गर्ने,
- च) खेलकुदको बिकासका लागि प्रदेश सरकारसंग सम्पर्क गर्न गाउँपालिकाको परामर्शमा योजना बनाई पेश गर्ने,
- छ) सभापोखरीगाउँलाई खेलकुदको माध्यमबाट उत्कृष्टताको परिचय दिने,
- ज) खेलकुदविकासका लागि योजना बनाई गाउँपालिकाको स्विकृतीमा खेलकुद कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने,
- झ) गाउँपालिकाले तोकेको अन्य कार्य गर्ने ।
- ञ) खेलकुद सञ्चालन र व्यवस्थापनको लागि कोष स्थापना गरी सञ्चालन गर्न सक्ने ।

६ **खेलकुद समितिका सदस्यहरूलाई हटाउन सकीने:** खेलकुद समितिका कुनै सदस्यको काम चित्त बुझ्दो नभएमा वा खेलकुद समितिबाट सिफारिस भई आएमागाउँ कार्यपालिका बोर्डले त्यस्तो सदस्यलाई कुनै बखत पनि हटाउन सक्नेछ । हटाउनु अघि त्यस्तो सदस्यलाई सफाइको मौका दिइनेछ ।

७ **खेलकुद समितिको कार्यकाल:** खेलकुद समितिको कार्यकाल २ वर्षको हुनेछ । गाउँ कार्यपालिका बोर्डले उचित ठानेमा अर्को एक कार्यकाल थप गर्न सक्नेछ ।

८ **प्रतिवेदन पेश गर्ने:**

- (१) सम्पन्न भई सकेका खेलकुद, हुन बाँकी खेलकुद तथा खेलकुद सम्बन्धि योजनाहरूको प्रतिवेदन गाउँपालिकामा अनिवार्य रूपमा पेश गर्नु पर्नेछ ।
- (२) प्रतिवेदनमा आएका विषयहरूलाई गाउँपालिकाले बुलेटिन मार्फत सार्वजनिक गर्नेछ ।

९. **खेलकुदको संरक्षण,सम्बर्धन र प्रवर्द्धन :**

- (१) समग्र विधाको खेलकुदको संरक्षण, सम्बर्धन, प्रवर्द्धन र विकास गर्ने दायित्व गाउँपालिकाको हुनेछ ।
- (२) खेलकुद सम्बन्धी सम्पूर्ण काम र गतिबिधि गरिने कार्य यसै निर्देशिका बमोजिम गठित समितिले गर्नेछ । सो कार्यका लागि गाउँपालिकाले आवश्यक बजेट व्यवस्था गर्नेछ ।

१०. **खेलकुदको संरक्षण, सम्बर्द्धन र प्रवर्द्धन:**

- (१) खेलकुद संरक्षण, सम्बर्द्धन र प्रवर्द्धन गर्ने मुख्य जिम्मेवारी निम्न पदाधिकारीको हुनेछ ।
 - क) गाउँ कार्यपालिका उपाध्यक्ष - संरक्षक
 - ख) खेलकुद विभाग संयोजक - प्रमुख परामर्शदाता
 - ग) गाउँ कार्यपालिकाले तोकेको लब्ध प्रतिष्ठित सामाजिक व्यक्तित्व मध्येबाट १ जनाप्रमुख - सल्लाहकार
- (२) गाउँपालिकाको आवश्यकता अनुसार थप सल्लाहकार तोक्न सक्नेछ ।

परिच्छेद ३

आचार संहिता

११. **आचार संहिता :**

- (१) खेल सम्बन्धी विषयका खेलाडी, समिति संयोजक तथा सदस्य, कर्मचारी गाउँ कार्यपालिका र सभासदहरूले देहाय बमोजिमको आचार संहिता पालना गर्नु पर्नेछ :-
 - क) खेलका निर्णायक, खेलाडी, दर्शक, आयोजक कसैले पनि खेल सञ्चालनको समयमा कुनै पनि प्रतिवन्धित लागुऔषध र मादक पदार्थ सेवन गर्न पाइने छैनन ।
 - ख) खेलाडी टिमले विदेशी नागरिक समावेश गरेर स्वदेशको खेलाडी टिम बनाउन पाइनेछैन । तर विदेशी खेलाडी समेतलाई आमन्त्रण गरिदा गैर नेपाली टिमलाई मान्यता दिइनेछ ।

- ग) प्रतिस्पर्धात्मक खेल सञ्चालन गर्दा दर्तावाला टिमलाई मात्र मान्यता दिइनेछ । तर कोचिङ्ग कक्षा संचालन गर्न दर्ता नभएको टिमलाई पनि सामेल गराउन सकिनेछ ।
- घ) नैतिक पतन हुने फौजदारी अपराधमा दोषी ठहरीएको खेलाडीलाई खेलको टिमबाट हटाइनेछ ।
- ङ) खेलको विजय पश्चात पाउने सील्ड, ट्रफि कहिँ कतै बेच्न, धरौटी राख्न वा उपहार दिन पाइने छैन । तर कुनै दर्तावाला क्लब विगठन हुन गई उक्त क्लबले प्राप्त गरेका सील्ड, ट्रफि गाउँपालिकाको स्विकृतीमा अर्को दर्तावाल क्लबलाई उपहार दिन भने बाधा पर्नेछैन ।
- च) कुनै खेलमा व्यक्तिलाई दिएको उपहार बाहेक टिमले पाएको उपहार व्यक्तिको अधिनमा राख्न पाइनेछैन तर संरक्षण गर्न बाधा पर्नेछैन ।
- छ) खेलको निर्णायक राख्दा तालिम प्राप्त आधिकारिक व्यक्ति बाहेक अरुलाई राख्न पाइनेछैन
- ज) खेलाडीहरूले आपसमा प्रतिस्पर्धा गर्दा आफ्नो टीमको पक्ष लिई क्ल्यापिङ्ग, हुटिङ्ग, अनुहार मेकअप र चित्र प्रदर्शन गर्न पाइनेछन् तर विपक्षी टीमका व्यक्तिहरू वा टीमलाई इंगित गरी काटुन, चित्रकारिता, हुटिङ्ग व्यक्तिगत वा संस्थागत नामबाट अशिल्ल शब्द वा अभद्र व्यवहार गर्न पाइने छैन ।
- झ) खेलको प्रतिस्पर्धा निम्ति गाउँपालिकाको स्विकृति र इजाजत विना आफ्नो टिमको नाममा जवर्जस्ती चन्दा उठाउन पाइने छैन
- ञ) गाउँपालिकाको स्विकृति वा इजाजत लिई उठाइएको चन्दा संस्थाको आम्दानी खातामा आय जनाई सम्बन्धी क्लवबाट पारित गराएर मात्र खर्च गर्न पाइनेछ ।

ट) यस अधिनै अन्यत्र दर्ता भएका वा गाउँपालिकामा सूचीकृत भएका संस्थाहरूले गाउँपालिकामा लिखित जानकारी दिएर मात्र स्वतन्त्र ढंगले खेल सञ्चालन गर्न पाउनेछन् ।

१२ **सौजन्यता:** दर्तावाला संस्थाहरूले कसैको सौजन्यमा कुनै खेल सञ्चालन गर्न गाउँपालिकको पूर्व स्वीकृती लिनुपर्नेछ । तर गाउँपालिकाले स्विकृत नदिएको खण्डमा भने व्यक्ति वा संस्थाको सौजन्यताबाट प्राप्त नगदी, जिन्सी वा अन्य सहयोगलाई सार्वजनिक गरी खेल संचालन गर्न बाधा पर्ने छैन ।

१३. **खेलकुद विकासका लागि जमिन खरिद तथा उपयोग सम्बन्धी व्यवस्था:**सभापोखरीगाउँपालिकाले गाउँपालिका वा वडा कार्यालयको अधिनस्त रही निजी वा सार्वजनिक जमिन खरिद वा उपभोग गर्न सक्नेछ । सार्वजनिक जमिनको उपभोग गाउँ सभाको निर्णयका आधारमा गर्न सक्नेछ । साथै निजी जमिन खरिद गर्नुपरेको खण्डमा निम्न अनुसारको खरिद समिति वनाई मालपोत दरका आधारमा समितिको निर्णय अनुसार खरिद गर्न सकिने छ ।

खरिद समिति :

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वा निजले तोकेको व्यक्ती:	अध्यक्ष
सम्बन्धित वडाको अध्यक्ष	सदस्य
कार्यपालिका सदस्य	सदस्य

जग्गा खरिदको अनुगमन गर्नका लागि निम्न अनुसारको खरिद समितिवनाउनु पर्नेछ ।

खरिद समिति	
गाउँ अध्यक्ष	अध्यक्ष
गाउँउपाध्यक्ष	सदस्य
गाउँ कार्यपालिकाको सदस्य	सदस्य

परिच्छेद ४

दर्ता, नविकरण र विघटन

१३. दर्ता र स्वीकृती:

- (१) गाउँकार्यपालिका भित्र गठित कुनै पनि संघ संस्था वा क्लव वा खेलकुद संग सम्बन्धित संस्था गाउँपालिकामा दर्ता गर्नुपर्नेछ । खेलकुदसंग सम्बन्धित दर्ता नभएका संस्था वा क्लवलाई खेल संचालन गर्न गाउँपालिकाले स्वीकृती दिनेछैन ।
- (२) संस्था दर्ता र विधान स्वीकृतीको लागि अनुसूची-१को ढाँचामा निवेदन दिईनु पर्नेछ ,
- (३) संस्था दर्ता र विधान स्वीकृतीको लागि निवेदन पर्न आएमा गाउँपालिकाले विधान स्वीकृत गरी संस्था दर्ता गरी अनुसूची-२ को ढाँचामा प्रमाण पत्र दिनु पर्नेछ । सोही प्रमाण पत्रमा हरेक वर्ष नविकरण भएको विवरण उल्लेख गरी सम्बन्धित कर्मचारीले सही गरी नविकरण गर्नु पर्नेछ,
- (४) पहिल्यै दर्ता भइ सकेको संस्था भए गाउँपालिकामा सूचीकृतको लागि अनुसूची-३ को ढाँचामा लिखित निवेदन दिनु पर्नेछ,
- (५) सूचीकृत भएका संस्थाहरूलाई अनुसूची-४ बमोजिम प्रमाण पत्र दिईनेछ । सोही प्रमाण पत्रमा हरेक वर्ष नविकरण भएको विवरण उल्लेख गरी सम्बन्धित कर्मचारीले सही गरी नविकरण गर्नुपर्नेछ,
- (६) दर्ता वा सूचीकृत भएका संस्थाको नविकरण गर्न दिईने निवेदन अनुसूची ५ बमोजिम को ढाँचामा हुनुपर्ने ,
- (७) गाउँपालिकामा दर्ता वा सूचीकृत गर्दा आवेदन फारम शुल्क बाहेक अन्य दस्तुर लाग्नेछैन ।
- (८) प्रत्येक वर्षको आषाढ मसान्त भित्र सबै दर्तावाल वा सूचीकृत संस्थाहरूले गाउँपालिकामा अनिवार्य नविकरण गराउनु पर्नेछ ।

१४. जरिवाना :

- (१) दर्ता भएका खेलकुद सम्बन्धी संस्थाहरूले नविकरण गाउँएमा देहाय बमोजिम जरिवाना गरिनेछ
 - (क) एक वर्ष सम्म पनि नविकरण गाउँमा रु १०००/-
 - (ख) दुई वर्ष सम्म पनि नविकरण गाउँमा रु २५००/-
 - (ग) तीन वर्ष सम्म पनि नविकरण गाउँमा रु ५०००/-
 - (घ) पाँच वर्ष सम्म पनि नविकरण गाउँमा रु १०,०००/-
- (२) पाँच वर्ष भन्दा बढी समय सम्म पनि नविकरण नगर्ने संस्थालाई दर्ताको सूचीबाट हटाइनेछ । यसरी समयमै नविकरण गाउँ दर्ताको सूचीबाट हटाई सकेको संस्थामा संलग्न व्यक्तिको अर्को संस्था दर्ता गरिनेछैन ।
- (३) समयमै नविकरण नगर्ने संस्थाले आफ्नो कोषबाट जरिवाना बुझाउनु पर्नेछ । तर संस्थाको कुनै व्यक्तिका कारणले संस्था नविकरण गर्न विलम्ब हुन गएको भए उक्त व्यक्तीबाट संस्थाले असूल उपर गर्न सक्नेछ ।

१५. संस्थाको विघटन :

- (१) दर्ता भएको खेलकुदका संस्थाहरू देहायको अवस्थामा विघटन हुन सक्नेछन :-
 - (क) संस्थाका दुई तिहाई बहुमतले संस्था विघटन गर्ने भनी निर्णय गरेमा ,
 - (ख) लगातार ५ वर्ष सम्म संस्था नविकरण गाउँमा ,
 - (ग) संस्थाका पदाधिकारी निष्कृत भएमा वा वेपत्ता भएमा ,
 - (घ) प्राकृतिक विपत्तिको कारणबाट संस्था क्षत् विक्षत् भएमा ।

१६. विघटित संस्थाको सम्पत्ति:विगठन भएको संस्थाको सम्पत्ति गाउँपालिका मातहतमा रहनेछ ।

१७. खारेजि र बचाउ: सभापोखरीगाउँपालिका मातहत संचालन हुने खेलकुद सम्बन्धित निर्णय र नीति नियमहरू खारेज हुनेछ । सो बखत भएका खेलकुद गतिविधीहरू यसै निर्देशिका बमोजिम भएको मानिनेछ ।

अनुसूची १
(दफा १३ को उपदफा २ संग सम्बन्धित)

मिति :

श्री प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यू
सभापोखरीगाउँपालिका,
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय,
बाह्रविसे, संखुवासभा

विषय : संस्था दर्ता सम्बन्धमा ।

म/हामीले तपसीलमा उल्लेखित विवरण अनुसारको खेलकुद सम्बन्धी संस्था दर्ता गर्ने मनसायले इच्छुक व्यक्तिहरूको भेलाबाट गठित तदर्थ समितिले संस्थाको विधान समेत तयार गरी सकेकोले एक प्रति विधान यसै निवेदन साथ संलग्न राखी विधान स्वीकृती र संस्था दर्ताका लागि आवेदन गरेको छु/छौं । नियमानुसार संस्था दर्ता गरीदिनु हुन अनुरोध गरिन्छ ।

संस्थाको कार्यालय रहने स्थान :.....
सभापोखरीगाउँपालिका वार्ड नं.....,
टोलको नाम.....

सचीव
नाम
मिति

अध्यक्ष
नाम
मिति

निवेदन साथ पेश गर्नु पर्ने कागजातहरू

- क) संस्थाको विधानको मस्यौदा
- ख) आवेदक र समितिका पदाधिकारीहरूको नेपाली नागरिकताको प्रतिलिपि
- ग) संस्थाको छापको नमूना

अनुसूची २
(दफा १३ को उपदफा ३ संग सम्बन्धित)

सभापोखरीगाउँपालिका कार्यालय,
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, बाह्रविसे संखुवासभा

संस्था दर्ता प्रमाण पत्र

संस्थाको नाम :.....

ठेगाना :.....

दर्ता हुदाका बखत रहनु भएका समितिको पदाधिकारी र सदस्य संख्या :
दर्ता हुदाका बखत रहनु भएको अध्यक्षको नाम :

माथि उल्लेखित विवरण भएको संस्थाको विधान स्वीकृत गरी संस्था दर्ताको प्रमाण पत्र प्रदान गरिएको छ । सभापोखरीगाउँ खेलकुद निर्देशिका र विधानको अधिनमा रही खेलकुद सम्बन्धी गतिविधिहरू संचालन गर्न अनुमति दिईएको छ ।

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

संस्था नविकरणको विवरण

कस	संस्थाको नाम	नविकरण भएको मिति	नविकरण दस्तुर	नविकरण गर्ने कर्मचारीको सही र नपा को छाप

अनुसूची ३
(दफा १३ को उपदफा ४ संग सम्बन्धित)

श्री प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यू
सभापोखरीगाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय,
बाह्रविसे संखुवासभा

विषय: संस्था सूचिकृत गरिदिनु हुन ।

हामीले तपसिलको विवरण अनुसारको संस्था गठन गरी सञ्चालन गर्दै आएका छौं । गाउँपालिकाको नियमानुसार संस्था सूचीकृत गर्नु पर्ने भएकोले नियम अनुसार गरिदिन अनुरोध गर्दछौं ।

संलग्न कागजातहरू

- क) दर्ता प्रमाण पत्र
- ख) चालु वर्षको लेखा परीक्षण प्रतिवेदन
- ग) कर चुक्ता प्रमाण पत्र
- घ) समितिको निर्णय

सचीव

अध्यक्ष

अनुसूची ४
(दफा १३ को उपदफा ५ संग सम्बन्धित)

सभापोखरीगाउँपालिका कार्यालय,
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय,
बाह्रविसे संखुवासभा

संस्था सूचीकृत प्रमाण पत्र

संस्थाको नाम :

ठेगाना :

दर्ता हुदाका बखत रहनु भएका समितिको पदाधिकारी र सदस्य संख्या :
दर्ता हुदाका बखत रहनु भएको अध्यक्षको नाम :

माथि उल्लिखित विवरण भएको संस्था सूचीकृत गरी प्रमाण पत्र प्रदान गरिएकोछ । सभापोखरीगाउँ खेलकुद निर्देशिका र विधानको अधिनमा रही खेलकुद सम्बन्धी गतीविधीहरू संचालन गर्न अनुमति दिईएको छ ।

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

संस्था नविकरणको विवरण

क्र.सं.	संस्थाको नाम	नविकरण भएको मिति	नविकरण दस्तुर	नविकरण गर्ने कर्मचारीको सही र नपा को छाप

अनुसूची ५
(दफा १३ को उपदफा ६ संग सम्बन्धित)

मिति :

श्री प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यू
सभापोखरीगाउँपालिका,
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय,
बाह्रविसे संखुवासभा

विषय : संस्था नविकरण गरी पाउँ ।

.....नामक संस्था यस गाउँपालिकामा
दर्ता/सूचीकृत भई खेलकुद सम्बन्धी गतिविधिहरू संचालन गरी रहेको हुदा
तपशिल बमोजिमका कागज पत्र संलग्न राखी नविकरण गरीपाउँ भनि
निवेदन गर्न आएको छु /छौ । अतः आर्थिक वर्ष.....को संस्था नविकरण
भएको

निवेदन साथ पेश गर्नु पर्ने कागजातहरू

- क) आर्थिक वर्षको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन
- ख) संस्थाको वार्षिक गतिविधि,
- ग) भावि योजना र बजेट

निवेदक

-०००-